

Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки

ФОРМУВАННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

**Збірник наукових праць
№1 (272)**

Київ 2024

**Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць
Вип. 1 (272). – К., 2024. – 140 с.**

Рекомендовано Вченою радою ДНДІМЕ

Протокол №1 від 31.01.2024 р.

Збірник статей присвячено науковим здобуткам молодих науковців – аспірантів та здобувачів наукових ступенів кандидата та доктора економічних наук. Він охоплює широкий спектр проблем із таких напрямів:

- макроекономічні аспекти сучасної економіки;
- інноваційно–інвестиційна політика;
- економічні проблеми розвитку галузей та видів економічної діяльності;
- розвиток регіональної економіки;
- соціально–трудова проблеми.

Розраховано на науковців і спеціалістів, які займаються питаннями управління економікою та вивчають теорію та практику формування ринкових відносин в Україні.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 р. № 1643 даний збірник віднесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, категорія «Б».

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

СТУДІНСЬКА Г.Я., доктор економічних наук (головний науковий редактор)
ХОДЖАЯН А.О доктор економічних наук, професор (заступник наукового редактора)
ПАСІЧНИК Ю.В. доктор економічних наук, професор (заступник наукового редактора)
ЗАХАРІН С.В., доктор економічних наук, с.н.с. (заступник наукового редактора)
АЛЕКСЕЄВ І.В., доктор економічних наук, професор
НЕБОТОВ П.Г., кандидат економічних наук, директор
ВАРНАЛІЙ З.С., доктор економічних наук, професор
ГУЖВА І.Ю., доктор економічних наук
ПИЛА В.І., доктор економічних наук, професор
КИЗИМ М.О., доктор економічних наук, професор, член–кор НАНУ
КУЛЬПІНСЬКИЙ С.В., доктор економічних наук
КОРНЕЄВ В.В., доктор економічних наук, професор
ВАСИЛЬЧАК С.В., доктор економічних наук, професор
ЛОПУШНЯК Г.С., доктор економічних наук, професор
КИЧКО І.І., доктор економічних наук, професор
ШОСТАК Л.Б., доктор економічних наук, професор
ГАРБАР Ж.В., доктор економічних наук, доцент, професор
ЧЕРКАШИНА К.Ф., кандидат економічних наук, доцент
ІВАНОВ Є.І., кандидат економічних наук (відповідальний секретар)

МІЖНАРОДНА РЕДАКЦІЙНА РАДА

АГНЕШКА ДЗЮБІНСЬКА, доктор філософії, Економічний університет м. Катовіце, Польща, професор кафедри менеджменту підприємства
АДАМ САМБОРСЬКИЙ, доктор філософії, Економічний університет м. Катовіце Польща, кафедра менеджменту підприємства
ВІРГІНІЯ ЮРЕНІЕНЕ, професор, доктор наук, завідувач кафедри філософії та культурології, Каунаський факультет, Вільнюський університет, Литва
ГОРБОВИЙ АРТУР ЮЛІАНОВИЧ, професор, доктор технічних наук, Словацька Академія аграрних наук, член відділення економіки та менеджменту, (Словацька республіка)
ДІАНА СПУЛБЕР, доктор філософії, Університет Генуї, асистент професора кафедри філософії суспільств, м. Генуя (Італія)
ІВАН ТЕНЕВ ДМИТРОВ, професор, доктор економічних наук, Університет «проф. д-р Асен Златаров», завідувач кафедри економіки і управління, м. Бургас (Болгарія)
МІТАР ЛУТОВАЦ, професор, доктор технічних наук, Університет Уніон ім. Миколи Тесла, факультет індустріального управління, завідувач кафедри технологій, м. Белград (Сербія)
ЮРАЙ СІПКО, професор, доктор економічних наук, Словацька Академія наук, директор інституту економічних досліджень, м. Братислава (Словацька республіка)
СОФІЯ ВИШКОВСЬКА, професор, доктор наук, зав. кафедри організації і управління (факультет управління) Технологічно–природничий університет ім. Яна і Єнджея Снядецьких у Бидгощі, Бидгощ, Польща
СТЕФАН ДИРКА, доктор економічних наук, професор, Вища економічна школа, м. Катовіце, Польща, професор кафедри менеджменту і маркетингу. Міжнародний акредитор Міністерства науки і освіти Республіки Казахстан
ТОМАШ БЕРНАТ, професор, доктор наук, завідувач кафедри мікроекономіки, факультет економіки і менеджменту, Щецинський університет, Польща

Друковане періодичне видання «Формування ринкових відносин в Україні»
внесене в міжнародну базу даних періодичних видань:
ISSN 2522–1620

Key title: Formuvannâ rinkovih vidnosin v Ukraïni
Abbreviated key title: Form. rinkovih vidnosin Ukr.

Індексування і реферування: Україніка Наукова, Джерело

Міжнародні інформаційні та наукометричні бази даних: Google Scholar, Index Copernicus International (ICI), Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

Формування ринкових відносин в Україні, 2024. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ 22545–12445ПР від 20.02.2017 року

© Державний науково–дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки, 2024

Alona Zhmud,

Higher education graduate. Specialization in Corporate Finance, Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman
e-mail: alona.angel03@gmail.co

Olha Koliakina,

Higher education graduate. Specialization in Corporate Finance, Finance and Controlling, Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman
e-mail: kolyakina17olga@gmail.com

УДК 339.138:631.11:005.332

<https://doi.org/10.528/zenodo.10837517>

БОВК М. О., БАТЮК Б. Б.,
ЛЕБЕДЕВА Н. А., КИСЛЮК Л. В.

Маркетингова стратегія інноваційного безпекового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства

Актуальність теми дослідження. Дослідження питання маркетингової стратегії інноваційного безпекового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства обумовлюється відсутністю актуального підходу до реалізації даного процесу.

Постановка проблеми. В умовах прискорення процесів світової глобалізації та інтелектуалізації виробництва новітні технології стають тією матеріальною основою, яка визначає технічний рівень сучасного виробництва, форми його організації та управління, а також рівень конкурентоспроможності підприємства. Саме тому дедалі більше технологічне відставання значної частини вітчизняних підприємств не залишає жодних сумнівів в актуальності вирішення економічних і організаційних проблем їх технологічного розвитку, адекватного та безперервного вдосконалення механізмів оцінювання, управління, регулювання і стимулювання цих складних, багатоаспектних процесів.

Постановка мети і завдань дослідження – дослідити маркетингову стратегію інноваційного безпекового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства.

Метод або методологія дослідження. В статті використано наступні методи: монографічний, графічний, аналізу і синтезу, систематизації.

Презентація основного матеріалу (результати дослідження). В реалізації технологічного менеджменту та впровадженні системи управління ресурсозбереженням вагоме значення має технологічний розвиток суб'єкту господарювання та його інноваційна політика. Технічний розвиток як елемент організаційно-економічного управління, безпеки та маркетингу проявляється у різноманітних формах, які мають відображати відповідні стадії процесу розвитку виробничого потенціалу, як результат і забезпечувати просте та розширене відтворення необоротних активів підприємства.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності конкурентоспроможних підприємств для вдосконалення маркетингових стратегій інноваційного безпекового розвитку.

Висновки за статтю. Розроблено механізм маркетингової стратегії інноваційного безпекового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства. Впровадження еко-інновацій при виробництві продукції покращить сталий розвиток територій та забезпечить екологічну безпеку країни. Реалізація еко-інновацій зменшить вплив на довкілля впродовж усього життєвого циклу товару чи послуг, що в реаліях сьогодення є надзвичайно важливо з урахуванням екологічної кризи в світі. Це все в свою чергу зменшить антропогенний вплив на природне середовище та покращить його стан. Отже, врахування пропонування стратегій технологічного розвитку підприємств, яка містить положення

щодо ресурсозбереження, енергозбереження, екологізації виробництва, дозволить суттєво підвищити економічну безпеку.

Ключові слова: маркетингова стратегія, інновації, безпековий розвиток, управління ресурсозбереженням, технологічна реструктуризація, конкурентоспроможність, підприємство.

VOVK M. O., BATYUK B. B.,
LEBEDIEVA N. A., KYSLIUK L. V.

Marketing strategy of innovative safety development in the context of resource conservation management and technological restructuring of a competitive enterprise

Relevance of the research topic. The study of the issue of the marketing strategy of innovative safety development in the context of resource conservation management and technological restructuring of a competitive enterprise is conditioned by the lack of an actual approach to the implementation of this process.

Formulation of the problem. In the conditions of accelerating processes of world globalization and intellectualization of production, the latest technologies are becoming the material basis that determines the technical level of modern production, the forms of its organization and management, as well as the level of competitiveness of the enterprise. That is why the growing technological backwardness of a significant part of domestic enterprises leaves no doubt about the urgency of solving the economic and organizational problems of their technological development, adequate and continuous improvement of the mechanisms of evaluation, management, regulation and stimulation of these complex, multifaceted processes.

Setting the purpose and objectives of the study – to investigate the marketing strategy of innovative safety development in the context of resource conservation management and technological restructuring of a competitive enterprise.

Research method or methodology. The article uses the following methods: monographic, graphic, analysis and synthesis, systematization.

Presentation of the main material (research results). In the implementation of technological management and the implementation of the resource conservation management system, the technological development of the business entity and its innovation policy are of great importance. Technical development as an element of organizational and economic management, security and marketing is manifested in various forms, which should reflect the relevant stages of the process of development of production potential, as a result and ensure a simple and extended reproduction of the non-current assets of the enterprise.

Field of application of results. The results of the study can be used in the practical activities of competitive enterprises to improve the marketing strategies of innovative security development.

Conclusions on the article. A marketing strategy mechanism for innovative safety development in the context of resource conservation management and technological restructuring of a competitive enterprise has been developed. The introduction of eco-innovations in the production of products will improve the sustainable development of territories and ensure the country's environmental safety. The implementation of eco-innovations will reduce the impact on the environment during the entire life cycle of goods or services, which is extremely important in today's realities, taking into account the environmental crisis in the world. All this, in turn, will reduce anthropogenic impact on the natural environment and improve its condition. Therefore, taking into account the proposed strategies for the technological development of enterprises, which contains provisions on resource conservation, energy conservation, and greening of production, will allow to significantly increase economic security.

Keywords: marketing strategy, innovations, security development, resource conservation management, technological restructuring, competitiveness, enterprise.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах прискорення процесів світової глобалізації та інтелектуалізації виробництва новітні технології стають тією матеріальною основою, яка визначає технічний рівень сучасного виробництва, форми його організації та управління, а також рівень конкурентоспроможності підприємства. Саме тому дедалі більше технологічне відставання значної частини вітчизняних підприємств не залишає жодних сумнівів в актуальності вирішення економічних і організаційних проблем їх технологічного розвитку, адекватного та безперервного вдосконалення механізмів оцінювання, управління, регулювання і стимулювання цих складних, багатаспектних процесів. Однією із основних маркетингових складових для стратегічного безпечового управління виробничими потужностями підприємств – підвищення якості та безпечності продукції. Дане питання в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства обумовлює актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. В реалізації технологічного менеджменту та впровадженні системи управління ресурсозбереженням вагоме значення має технологічний розвиток суб'єкту господарювання та його інноваційна політика [3; 11]. Технічний розвиток як елемент організаційно-економічного управління проявляється у різноманітних формах, які мають відображати відповідні стадії процесу розвитку виробничого потенціалу, як результат і забезпечувати просте та розширене відтворення необоротних активів підприємства. Із сукупності форм технічного розвитку доцільно виокремлювати такі, що характеризують, з одного боку, підтримку техніко-технологічної бази підприємств, а з іншого її безпосередній розвиток через вдосконалення й нарощування виробництва [2; 7], задля забезпечення економічної безпеки конкурентоспроможних підприємств. Дослідники зазначають, що техніко-технологічний розвиток спрямований, з одного боку, на підтримку в належному стані та розвиток техніко-технологічної бази промисло-

вого підприємства, а з іншого – на стабільне використання нових прогресивних технологій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання) – дослідити маркетингову стратегію інноваційного безпечового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Маркетингову стратегію інноваційного розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства наведено на рис. 1.

Для розроблення комплексної стратегії технологічного розвитку підприємств, визначення пріоритетних для окремого підприємства напрямів та способів підтримки інноваційного розвитку, формування комплексної програми заходів з підвищення його ефективності пропонується виокремити основні складові технологічної бази підприємства. Вони включають:

- по-перше, основні виробничі технологічні процеси створення профільної продукції;
- по-друге, технологічну інфраструктуру (матеріально-технічне забезпечення процесу виробництва, операції транспортування, складування, енергозабезпечення і контролю, інформатизація та автоматизація адміністративних робочих місць технологічних відділів);
- по-третє, об'єкти інтелектуальної власності (ліцензії, патенти, науково-дослідну діяльність і власні інноваційні та науково-технічні розробки);
- по-четверте, технологічну культуру (кваліфікація технологічного персоналу, екологічність і соціальність технологій, система управління якістю продукції та конкурентоспроможністю підприємства) [11].

Відповідно до рівня радикальності інноваційних перетворень можливими є такі напрями розвитку технологічної бази: зміна типу технології робочого потоку (типу виробництва); впровадження нових технологій та технологічних процесів; реінжиніринг технологічних процесів (перебудова з метою оптимізації та раціоналізації виробничого процесу без істотних змін самої технології виробництва за допомогою раціональнішого розміщення окремих ланок технологічного процесу, усунення їх зайвих складових тощо); реінжиніринг бізнес-процесів формує нові можливості

Рисунки 1. Стратегія інноваційного безпекового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічного менеджменту конкурентоспроможних підприємств

Джерело: розроблено авторами.

для забезпечення виробництва якісної та безпечної продукції конкурентоспроможних підприємств; заміна окремого технологічного процесу або його елементів (процес удосконалення існуючої технології); оновлення та перепроєктування технологічного оснащення (заходи щодо оптимізації та поліпшення забезпеченості основних технологічних процесів через застосування технологічного оснащення належної якості відповідно до конструктивно-технологічних умов виробу, типу й обсягів виробництва) [9; 11].

Для ефективного здійснення управління технологічними процесами, які здійснюються на підприємствах необхідно здійснювати послідовні та дієві заходи. Так, науковці зазначають наступні ді-

єві заходи, які необхідно здійснювати керівництву конкурентоспроможного підприємства для успішного техніко-технологічного розвитку [8]:

- заміна застарілого обладнання, машин та інших основних засобів на прогресивні технології;
- перехід до використання прогресивних технологій і новітньої техніки: енерго- та паливнозберігаючої, маловідходної або безвідходної;
- перехід до інноваційних моделей ведення бізнесу, таких як зелені бізнес-моделі;
- підвищення кваліфікаційного рівня працівників: від адміністративного персоналу до обслуговуючого;
- придбання виключно якісних та провідних основних засобів;

- використання у виробництві лише якісної сировини та матеріалів;
- застосування інноваційних методів організації виробництва та робочого процесу для максимально ефективної роботи.

Організаційно-технічний розвиток конкурентоспроможного підприємства необхідно здійснювати за допомогою ефективних методів здійснення процесу технологічного управління підприємств із місією забезпечення економічної безпеки.

Так, Дейнека О. та Культенко В. зазначають, що планування організаційно-технічного розвитку здійснюється за допомогою таких методів: науково-технічне програмування; продуктово-тематичне планування інновацій; об'єктивно-календарне планування; виробниче планування інновацій [4].

Технічний розвиток як суб'єкт організаційно-економічного управління охоплює різноманітні форми, які мають відображати відповідні стадії процесу розвитку виробничого потенціалу і забезпечувати просте та розширене відтворення необоротних активів конкурентоспроможного підприємства. Із сукупності форм технічного розвитку доцільно виокремлювати такі, що характеризують, з одного боку, підтримування техніко-технологічної бази підприємств, а з іншого – її безпосередній розвиток через удосконалення й нарощування виробництва. Основні показники технологічного рівня підприємства групуються за такими ознаками:

- ступінь технічної оснащеності праці (фондоозброєність праці, енергоозброєність праці);
- рівень прогресивності технології (структура технологічних процесів за трудомісткістю, частка нових технологій за обсягом або трудомісткістю продукції, середній вік застосовуваних технологічних процесів, коефіцієнт використання сировини і матеріалів);
- технічний рівень устаткування (продуктивність, надійність, довговічність, питома металомісткість, середній строк експлуатації, частка прогресивних видів обладнання в загальній кількості, частка технічно та економічно застарілого обладнання в загальному парку);
- рівень механізації та автоматизації виробництва (ступінь охоплення робіт механізованою працею, частка обсягу продукції, що виробляється за допомогою автоматизованих засобів праці) [4].

Розробка ефективної системи управління ресурсозберігаючим розвитком сьогодні вкрай

важлива як на мікро-, так і на макрорівні. Ресурсозберігаючий розвиток конкурентоспроможного підприємства є одним із напрямів інноваційного розвитку підприємства і являє собою засіб збільшення ефективності та раціональності діяльності суб'єкту господарювання. Ефективно сформована та реалізована техніко-технологічна реструктуризація підприємства відкриває нові пріоритетні можливості для виробництва, зберігання та транспортування продукції. Управління процесом ресурсозбереження та технологічного менеджменту формує інноваційний розвиток підприємства [12].

Глобальні проблеми сучасності, пов'язані з погіршенням екологічної ситуації, є надзвичайно актуальними, оскільки загрожують життєдіяльності людства. Світові тенденції інтенсифікації виробництва, зростання його обсягів, збільшення кількості відходів виробництва, значно погіршують екологічну ситуацію. Крім того, зазначене ускладнюється наслідками негативного впливу погіршення екологічної ситуації на здоров'я та життя людей. Саме тому, екологічні та енергетичні проблеми вимагають термінового вирішення, особливо на сучасному етапі розвитку суспільства [10].

В енергетичній стратегії України до 2030 р. зазначається, що складові системи менеджменту енергозбереження залежать від міжгалузевих та внутрішньогалузевих зрушень в економіці країни. Згідно з Енергетичною стратегією України на період до 2030 р., прогнозований потенціал енергозбереження країни становитиме в 2030 р. 318,4 млн. т у. п., що майже у півтора рази перевищує наявний рівень споживання первинної енергії. Впровадження заходів технологічного та структурного енергозабезпечення дасть змогу на 51,3 % зменшити рівень енергоспоживання у 2030 р. – з 621 млн. т у. п. за наявного рівня енергоефективності до 302,7 млн. т у. п. за прогнозованого рівня [5]. Результат технологічного менеджменту в сфері енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії зображено на рис. 2.

Ефективно реалізований технологічний менеджмент конкурентоспроможних підприємств відкриє нові можливості в сфері енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії, що на сьогоднішній день в умовах екологічної кризи та нестачі енергоресурсів є надзвичайно важливим [13; 14].

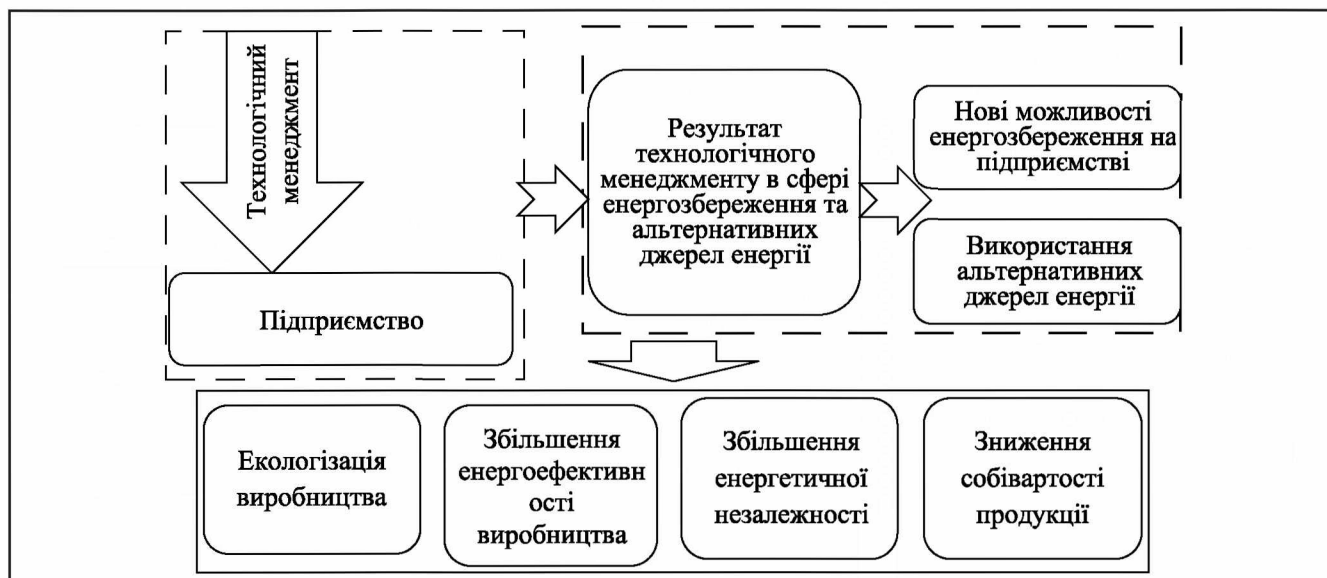

Рисунок 2. Оптимістичний прогнозований результат технологічного менеджменту в сфері енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії

Джерело: розроблено авторами.

Для того, щоб зменшити кількість першопричин екологічних проблем України необхідно, щоб керівники виробничих підприємств розробили та реалізували стратегію еко-інновацій. До комплексу стратегії еко-інновації входять [1; 6]:

- технологічні (процесні) інновації: розроблення, створення та впровадження ощадних технологічних процесів на засадах парадигм промислової екології, замкнутих виробничих циклів і каскадних технологій використання ресурсів, а також довкільних технологій;

- технічні інновації – розроблення і використання ресурсозберігаючої, багатофункціональної і ремонтпридатної техніки, використання якої створює мінімальні навантаження на довкілля;

- продуктові інновації – розроблення і виробництво дружніх для довкілля товарів і послуг. Еко-інноваційними вважають вироби (послуги), які зменшують вплив на довкілля впродовж усього життєвого циклу;

- маркетингові інновації – освоєння нового джерела постачання екологічно безпечних сировини і напівфабрикатів та маркетинг інновацій;

- впровадження нових організаційних форм та управлінських структур як застосування нових методів у практиці бізнесу, організації робочого простору або в зовнішніх зв'язках організацій, а також навчання та перепідготовки персоналу;

- регулятивні інновації – формування системи альтернативних інструментів, механізмів та інститутів регулювання, стимулювання та дестимулювання діяльності економічних агентів відпо-

відно до принципів сталого розвитку;

- освітні та інформаційні інновації – формування проактивного мислення всіх учасників процесу природокористування через інститути формальної, неформальної та інформальної освіти для сталого розвитку, інформування та нові знання.

Висновки

Розроблено механізм маркетингової стратегії інноваційного безпекового розвитку в контексті управління ресурсозбереженням та технологічної реструктуризації конкурентоспроможного підприємства. Впровадження еко-інновацій при виробництві продукції покращить сталий розвиток територій та забезпечить екологічну безпеку країни. Реалізація еко-інновацій зменшить вплив на довкілля впродовж усього життєвого циклу товару чи послуг, що в реаліях сьогодення є надзвичайно важливо з урахуванням екологічної кризи в світі. Це все в свою чергу зменшить антропогенний вплив на природне середовище та покращить його стан. Отже, врахування пропонованих стратегій технологічного розвитку підприємств України, яка містить положення щодо ресурсозбереження, енергозбереження, екологізації виробництва, дозволить суттєво підвищити економічну безпеку.

Список використаних джерел

1. Вовк М. О. Технологічне оновлення виробництва як елемент комплексної стратегії підприємства.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Становлення нової економіки в сучасних умовах: особливості, напрями та пріоритети». 29 лютого, 2020 р. Київ: Аналітичний центр «Нова економіка», 2020. С. 49–51.

2. Глізнуца М. Ю., Кучинський В. А. Визначення сучасних тенденцій розвитку науково-технічної бази виробничого підприємства. Вісник нац. техн. ун-ту «ХПІ». Темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. № 34. С. 90–95.

3. Данилюк В. О., Технологічна стратегія, політика, місія: дефініції, зміст, взаємозв'язок. Стратегічні імперативи сучасного менеджменту: зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф. [23–24 квіт. 2020 р.]. Київ: КНЕУ, 2020. С. 41–44.

4. Дейнека О. Г., Культенко В. В. Система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві. Збірник наукових праць Української державної академії залізничного транспорту. 2013. Вип. 140. С. 121–124.

5. Єдина комплексна стратегія та план дій розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015–2020 роки. URL: <http://minagro.gov.ua/node/16025#principles> (дата звернення: 20.12.2023).

6. Загвойська Л. Д. Концептуалізація еко-інновацій у контексті сучасного еколого-економічного дискурсу. Вісник Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. 2014. Т. 19, вип. 2/5. С. 17–20.

7. Олефіренко О. М., Шевлюга О. Г. Техніко-технологічний розвиток як необхідна умова розвитку сучасних підприємств. Економічні проблеми сталого розвитку: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24–26 квітня 2013 р. Суми: СумДУ, 2013. Т.2. С. 164–166.

8. Омельченко А. І. Технологічний розвиток як складова інноваційного розвитку промислового підприємства. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2016. № 13. С. 514–521.

9. Омеляненко В. А. Управління портфелем технологій високотехнологічних підприємств в умовах глобалізації інновацій. Менеджмент суб'єктів господарювання: теорія та практика: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2013. С. 120–127.

10. Передерій Н. О. Використання біомаси як альтернативного джерела енергії: актуальність для аграрного сектора України. Вісн. Житомир. держ. технол. ун. 2007. № 4 (42). С. 239–243.

11. Рачинська Г. В. Оцінювання рівня технологічного розвитку підприємств. Вісник Національного уні-

верситету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління. 2011. № 698. С. 277–281.

12. Томілін О. О., Вовк М. О. Формування стратегії управління виробничими потужностями агропродовольчого підприємства в умовах глобалізації. Агросвіт. 2020. № 10. С. 29–36.

13. Фалович В. А. Реструктуризація ланцюга поставок у контексті розвитку його емерджентних властивостей. БІЗНЕС ІНФОРМ. 2017. № 2. С. 196–202.

14. Vovk M., Voronina V., Mamedova Z. Implementation of energy-saving technologies as an integral part of technological restructuring of production. Stcurity management of the XXI century: national and geopolitical aspects. Issue 2 / in edition I. Markina. Nemoros s.r.o. Prague. 2020. Czech Republic. P. 342–347.

References

1. Vovk M. O. (2020). Technological renewal of production as an element of the enterprise's comprehensive strategy. Stanovlennya novoyi ekonomiky v suchasnykh umovakh: osoblyvosti, napryamy ta priorityty [Formation of a new economy in modern conditions: features, directions and priorities]: collection of materials of the International Scientific and Practical Conference, Analytical Center «New Economy», Kyiv, Ukraine, Feb. 29, 49–51.

2. Gliznutsa M. Y., Kuchynskyi V. A. (2021). Definition of modern trends in the development of the scientific and technical base of the industrial enterprise. Visnyk nats. tekhn. un-tu «KHPI». Temat. vyp.: Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist' vyrobnystva [Herald of the National technical KhPI University. Subject. issue: Technical progress and production efficiency], 34, 90–95.

3. Danyliuk V. O. (2020). Technological strategy, policy, mission: definitions, content, relationship. Stratehichni imperatyvy suchasnoho menedzhmentu [Strategic imperatives of modern management]: collection of materials of the V International Scientific and Practical Conference, KNEU, Kyiv, Ukraine, April 23–24, 41–44.

4. Deineka O. G., Kulenko V. V. (2013). Planning system of organizational and technical development at the enterprise. Zbirnyk naukovykh prats' Ukrayins'koyi derzhavnoyi akademiyi zaliznychnoho transportu [Collection of scientific works of the Ukrainian State Academy of Railway Transport], 140, 121–124.

5. Ministry of Agrarian Policy (2015). A unified comprehensive strategy and action plan for the development of agriculture and rural areas in Ukraine for 2015–2020. URL: <http://minagro.gov.ua/node/16025#principles> (Accessed 20 Dec 2024).

6. Zagvoyska L. D. (2014). Conceptualization of eco-innovations in the context of modern ecological and economic discourse. *Visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu im. I. I. Mechnykova* [Bulletin of the Odesa National University named after I. I. Mechnikova], 19(2/5), 17–20.

7. Olefirenko O. M., Shevlyuga O. G. (2013). Technical and technological development as a necessary condition for the development of modern enterprises. *Ekonomichni problemy staloho rozvytku* [Economic problems of sustainable development]: collection of materials of the International Scientific and Practical Conference. Sumy State University, Sumy, Ukraine, Apr. 24–26, 164–166.

8. Omelchenko A. I. (2016). Technological development as a component of innovative development of an industrial enterprise. *Ekonomichnyy visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrayiny «Kyivskyy politekhnichnyy instytut»* [Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»], 13, 514–521.

9. Omelyanenko V. A. (2013). Management of the portfolio of technologies of high-tech enterprises in the conditions of globalization of innovations. *Menedzhment sub'ektiv hospodariuvannia: teoriia ta praktyka* [Management of business entities: theory and practice]: collection of materials of the International Scientific and Practical Conference, ZHTU, Zhytomyr, Ukraine, 120–127.

10. Perederii N. O. (2007). Using biomass as an alternative source of energy: relevance for the agricultural sector of Ukraine. *Visn. Zhytomyr. derzh. tekhnol. un.* [Visn. Zhytomyr. state technology Univ.], 4 (42), 239–243.

11. Rachynska G. V. (2011). Evaluation of the level of technological development of enterprises. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Lviv's'ka politekhnika. Problemy ekonomiky ta upravlinnya* [Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Problems of economics and management], 698, 277–281.

12. Tomilin O. O., Vovk M. O. (2020). Formation of a strategy for managing production facilities of an agro-food enterprise in the conditions of globalization. *Ahrosvit* [Agroworld], 10, 29–36.

13. Falovich V. A. (2017). Restructuring of the supply chain in the context of the development of its emergent properties. *BIZNES INFORM* [BUSINESS INFORMATION], 2, 196–202.

14. Vovk M., Voronina V., Mamedova Z. (2020). Implementation of energy-saving technologies as an in-

tegral part of technological restructuring of production. *Stcurity management of the XXI century: national and geopolitical aspects: collection of materials of the International Scientific and Practical Conference, Nemoros s.r.o., Prague, Czech Republic, 2, 342–347.*

Дані про авторів

Вовк Микола Олександрович,

доктор філософії з менеджменту, старший викладач кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

Батюк Богдан Богданович,

к. е. н., доцент, завідувач кафедри менеджменту, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Ґжицького, м. Львів, Україна

Лебедева Наталія Анріївна,

к. техн.н., доцент, в. о. завідувача кафедри менеджменту, Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

Кислюк Любов Вікторівна,

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри документознавства та української мови, Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського «ХАІ», м. Харків, Україна

Data about the authors

Mykola Vovk,

PhD in Management, Senior Lecturer of I. Markina Department of Management, Poltava State Agrarian University, Poltava, Ukraine

Bogdan Batyuk,

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Head the Department of Management, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Lviv, Ukraine

Nataliia Lebedieva,

PhD in Technical Sciences, Associate Professor, Acting Head of the Department of Management, International Humanitarian University, Odessa, Ukraine

Liubov Kysliuk,

PhD in Social Communications, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Documentation and Ukrainian Language, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute» named after M. Ye. Zhukovskiy, Kharkiv, Ukraine

Креативність як основа управлінської системи сучасного бізнесу

Предмет дослідження. Стаття присвячена питанням впровадження креативного менеджменту в управлінську систему сучасного бізнесу. Сучасна дійсність формує нові завдання для бізнесу, а технологія управління процесами організації виводить на якісно новий рівень інтелектуальну діяльність незалежно від галузевої спрямованості або специфіки ринку.

Методи дослідження. У роботі використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. Креативність є ключовим фактором досягнення успіху в різних сферах бізнес діяльності, але поняття креативності залишається не достатньо дослідженим. Охарактеризовано поняття «управлінська креативність», де виділена сутність креативності як унікальних спроможностей персоналу. Визначено, що креативний менеджмент – це управління процесом креативного мислення персоналу та іміджу підприємств. Зокрема, розкрито, підходи до трактування поняття «креативний менеджмент», зазначено, що формування креативного підходу до управління висуває нові вимоги до організаційного проектування і визначає необхідність побудови сучасних структур сучасного бізнесу та завдання креативного менеджменту.

Галузь застосування результатів. Досліджено методологічні аспекти креативного менеджменту, з врахуванням чинників, що сприяють креативній діяльності бізнес-структур і створюють конкурентні переваги на підприємстві, де концепція креативності підприємства ґрунтується на розвитку креативності персоналу на основі реалізації управлінської системи та корпоративної культури.

Висновки. Удосконалення управління творчим потенціалом підприємства в сучасних умовах мінливості економічного середовища й зростаючим рівнем конкуренції передбачає розвиток нових підходів.

Ключові слова: стабільність, публічне управління, бізнес-структури, менеджмент креативних індустрій, креативний менеджмент, креативний лідер.

PETRYNYAK U. Ya.

Creativity as the basis of the management system of modern business

The subject of the study. The article is devoted to the issues of introducing creative management into the management system of modern business. Modern reality creates new tasks for business, and the technology of management of organizational processes brings intellectual activity to a qualitatively new level, regardless of the industry orientation or the specifics of the market.

Research methods. The work uses the dialectical method of scientific knowledge, the method of analysis and synthesis, the comparative method, and the method of summarizing data.

Work results. Creativity is a key factor in achieving success in various areas of business activity, but the concept of creativity remains insufficiently researched. The concept of «managerial creativity» is characterized, where the essence of creativity is highlighted as the unique capabilities of personnel. It was determined that creative management is the management of the process of creative thinking of personnel and the image of enterprises. In particular, the approaches to the interpretation of the concept of «creative management» are revealed, it is indicated that the formation of a creative approach to management puts forward new requirements for organizational design and determines the need to build modern structures of modern business and the task of creative management.

Field of application of results. Methodological aspects of creative management are studied, taking into account the factors that contribute to the creative activity of business structures and create competitive advantages at the enterprise, where the concept of enterprise creativity is based on the development of personnel creativity based on the implementation of the management system

CONTENT

Macro-economic aspects of modern economy

NYKYFORUK O. I., STASIUK O. M., CHMYROVA L. U., FEDIAI N. O. Convergent trends in the external trade of transport services between Ukraine and the EU	5
ESH S. M. Algorithmic trading in stock activities: its advantages and disadvantages	13
KOLODIYCHUK A. V. Characteristics of national models of functional support of risk management	19
BASYCH V. O., KHODZHAIA A. O. Tendencies of intellectual property development under economic transformation and globalization: global and national aspects	24
MATVIICHUK D. Y. Fiscal stability of local budgets in Ukraine: analysis and impact of local debt	32
MELNYK T. M., GULYAEVA L. P. Implementation of compliance control of the company in the process of entering foreign markets	38

Innovation and investment policy

SHEVCHENKO O. M., SELEZEN O. M., SKRYPNYK V. V., ALEKSEIENKO A. S. Forecasting analysis of economic activity of innovative industrial enterprises in the system of social responsibility of business, international marketing and cost management	51
BOIKO O. M., KUCHERENKO S. Yu. Determinants of the development of the national innovation system	59

Economic problems of development of branches and types of economic activity

STUDINSKA G. Ya. Polycrisis of the agrarian sphere of Ukraine	70
POPROZMAN O. I., OPANASENKO O. M. Management of financial resources to optimize enterprise costs	79
OSTROVSKA O. A., YURKEVYCH O. M., ZHMUD A. P., KOLIAKINA O. M. Financial diagnostics of companies in the context of military aggression: problems and solutions	87
VOVK M. O., BATYUK B. B., LEBEDIEVA N. A., KYSLIUK L. V. Marketing strategy of innovative safety development in the context of resource conservation management and technological restructuring of a competitive enterprise	95
PETRYNYAK U. Ya. Creativity as the basis of the management system of modern business	103

Social-labor problems

CHERNAVSKA Y. B., HOLOVAHS B. E. Macroeconomic aspects of development national labor market during martial law	109
MARTSYNOVSKYI V. V. Development map of the complex of integrated marketing communications for ICT companies	117
MOLNAR O. S., YAREMA T. V., ABAZA I. O. System of regulatory mechanisms of regional economic development of the national economy	122
MOROZ D. O. The current state of the financial provision of the Kyiv transport infrastructure system: challenges and problems	127